Kinnitatud kooli pidaja 19.10.2026 otsusega 1/15

Arvamus antud 30.09.2026 nõukogu koosolekul nr 8

Arvamus antud 26.08.2026 õppenõukogu koosolekul nr 2-1/18

Arvamus antud 16.10.2026 õpilasesinduse koosolekul nr 2-5/3

TÄISKASVANUTE E-GÜMNAASIUMI

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Sisukord

1. ÕPPEKAVA ALUSED JA PÕHIMÕTTED 3
1.1. Üldsätted 3
1.2. Juhtmõte, missioon, visioon 3
1.3. Sihtrühm ja põhiväärtused 4
1.4. Kooli ja õppekava erisused 4
2. PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE JA ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMINE 6
2.1. Üldpõhimõtted 6
2.2. Üldpädevused ja nende kujundamine 6
2.3.Digipädevuste mudel 9
2.4. Valdkonnapädevused ja nende realiseerumine 13
2.5. Põhikooli III astmes taotletavad pädevused 13
2.6. Gümnaasiumis taotletavad pädevused 14
3. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS 15
3.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted 15
3.2. Õppevormid 16
3.3. Põhikooli õppekorraldus ja tunnijaotusplaan 16
3.4. Gümnaasiumi õppekorraldus ja tunnijaotusplaan 19
4. ÕPPETÖÖ PÕHIMÕTETE RAKENDAMINE JA KORRALDAMINE 22
4.1. Läbivate teemade rakendamine 22
4.2. Lõimingu rakendamine 23
4.3. E-õppe läbiviimise kord 25
4.4. Valikkursuste valimise kord 25
4.5. Põhikooli loovtöö korraldamise kord 26
4.6. Gümnaasiumi lõputöö kord 28
4.7. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine 29
5. HINDAMISE KORRALDUS 30
5.1. Hindamise eesmärgid 30
5.2. Kujundav hindamine 30
5.3. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus 31
5.4. Hinded viiepallisüsteemis 32
5.5. Järelvastamise või järeltööde sooritamine 33
5.6. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted 33
5.7. Kokkuvõttev hindamine III kooliastmel 34
5.8. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmes 34
5.9. Hinde ja hinnangu vaidlustamine 35
5.10. Õppija täiendavale õppetööle jätmine 35
6. PÕHIKOOLI LÕPETAMISE KORRALDUS 36
7. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS 36
8. ÕPPIJATE NÕUSTAMINE JA TUGITEENUSED 36
9. ÕPPEKIRJANDUSE KÄTTESAADAVUSE TAGAMINE 37
10. KARJÄÄRITEENUSE KORRALDUS 38
11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED 39
12. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD 41
13. AINEKAVADE LOEND 42

1. ÕPPEKAVA ALUSED JA PÕHIMÕTTED

1.1. Üldsätted

Täiskasvanute E-Gümnaasium (edaspidi kool) on vastavalt PGS §2 (3) lg 6 kool, kus töötavad koos põhikool ja gümnaasium ning kus õpe toimub mittestatsionaarses õppevormis.

Kooli õppekava aluseks on võetud põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, gümnaasiumi riiklik õppekava ja erakooliseadus. Õppekava on koolis õpingute alusdokument ning selles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Küsimustes, mis ei ole sätestatud kooli õppekavas, lähtutakse riiklikes õppekavades sätestatust. Kooli õppekava sisaldab üldosa ja ainekavasid valdkondade kaupa. Õppekava dokument on kättesaadav kooli veebilehel ja siseveebis.

1.2. Juhtmõte, missioon, visioon

JUHTMÕTE

Avardame sinu võimalusi.

Haridusliku protsessi käigus suurenevad teadmised maailmast meie ümber ja sees. Avardub maailmapilt ja võimaluste hulk eneseteostuseks.

MISSIOON

Pakume piirideta õpivõimalust täiskasvanutele

Meie missiooniks on pakkuda õpivõimalust, mis arvestab täiskasvanud õppija vajadustega. Läbi konsultatsioonide ja e-õppe kombineerimise suudame olla paindlikud ja samaaegselt kvaliteetsed. Puuduvad piirid, sest enesejuhtimise oskusega õppija otsustab ise, kus, millal ja mida õpib.

VISIOON

Ajaga kaasas käiv õpikeskkond.

Meie visiooniks on olla pidevalt ärgas, kursis tehnoloogia arengutega ning neid võimalusi ka koheselt oma töös kasutada. Eesmärk on õpikeskkond, mis on valmis pidevaks muutuseks, et pakkuda parimat õpivõimalust täiskasvanutele.

1.3. Sihtrühm ja põhiväärtused

Kooli sihtgrupp jaguneb kaheks: noored vanuses 16 – 29 ja keskealised 30 – 52 eluaastat. Mõlema grupi enamikul on haridustee katkenud töölkäimise- või pere eest hoolt kandmise vajaduse tõttu. Lisaks on õppijaid, kelle jaoks eelmine koolikogemus oli negatiivne või kellele rühmas toimuv klassiõpe ei sobinud.

Kooli peamiseks püüdluseks on pakkuda sihtrühmale kaasaegset ja paindlikku õpikeskkonda, kus põhiväärtusteks on koostöö, vastutus ja kvaliteet. Kool väärtustab enesejuhtimise oskuse arendamist, õppija sisemise motivatsiooni leidmisele kaasa aitamist ja õppija vajadustest lähtuva paindliku õpikeskkonna loomist.

1.4. Kooli ja õppekava erisused

Täiskasvanute E-Gümnaasiumis on võimalik omandada põhiharidust alates 9. klassist ja keskharidust. Kooli õppe- ja kasvatustöö aluseks on riiklik õppekava, mida rakendatakse vastavalt regionaalsele eripärale, kooli arenguvõimalustele ja sihtrühma vajadustele. Hariduse omandamine toimub mittestatsionaarses õppevormis.

Õppekorralduse põhivormiks on e-õpe ja veebitoega e-õpe.

Õppekava erisused tulenevad sihtgrupist ning õppevormist. Õppekava üldosa on ühine nii põhikooli 9. klassile kui ka gümnaasiumile.

Mittestatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus, tööõpetus, käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus põhikooli kohustuslike õppeainete hulka.

Põhikoolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt ja B-võõrkeelena vene- ja saksa keelt. Õppija taotlusel võib loobuda põhikoolis B-võõrkeele õppest.

Gümnaasiumi osas õpetatakse inglise keelt sihttasemel B2 ja saksa, soome ning vene keelt sihttasemel B1.

Mittestatsionaarse õppevormi erisustest tulenevalt ei ole gümnaasiumiosas õppesuunda, pakutavad valikkursused on suunatud õppija eluks vajalike pädevuste arendamisele, millega toetab kooli missiooni, visiooni ja eesmärkide elluviimist.

Õpetamisel lähtutakse andragoogika põhimõtetest, kus arvestatakse õppijate varasema elu- ja töökogemusega (VÕTA). Õppija on õpetajale võrdväärseks partneriks.

2. PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE JA ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMINE

2.1. Üldpõhimõtted

Kool lähtub oma tegevuses riiklikes õppekavades esitatud õppe- ja kasvatuse eesmärkidest ning õppe- ja kasvatuse põhimõtetest ja käesolevas peatükis sätestatust.

Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne.

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused kirjeldatakse õppeaasta üldtööplaanis. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis võimalusel kavandatud järgmised tegevused:

- digivahendite ja -keskkondade kasutamine igapäevases õppetöös;
- õppetundide läbiviimine väljaspool koolimaja

2.2. Üldpädevused ja nende kujundamine

Üldpädevused on õppeainete ja ainevaldkondade ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Nende kujundamine toimub peamiselt õppetöö meetodite valiku kaudu ning ainevaldkonna kirjeldustes esitatud viisil. Kooli kogu tegevus on korraldatud üldpädevuste kontekstis, sh õpetuse kavandamine, mõtestamine ja läbiviimine, mis kajastuvad iga õppeaine töökavas.

Kooli üldpädevuste kujundamine põhineb põhikooli- ja gümnaasiumi riiklikes õppekavades sätestatud valdkondadel, mille sisu on sõnastatud kooli eripära arvestades.

Tabel 1. Üldpädevused ja nende kujundamine

	Üldpädevused	Tegevused üldpädevuste kujundamiseks
1	**Kultuuri- ja väärtuspädevus:** suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada eesti keelt ja kultuuri ning oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; teadvustada ennast ja oma väärtushinnanguid ning nende kujunemist.	Õppeülesanded, mis põhinevad individuaal- ja rühmatööl; kultuuri- ja väärtuspädevust otseselt käsitavad õppeained (emakeel, ühiskonnaõpetus, ajalugu, muusika, kunst); teabepäevad.
2	**Sotsiaalne pädevus:** suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis.	Õppeülesanded, mis põhinevad individuaal- ja rühmatööl; võimalus osaleda õpilasesinduse töös; karjäärinõustamine; kooli kodukorra väärtustamine; isikliku õpilepingu läbirääkimised ja vastavate kokkulepete sõlmimine. Eesti kultuuri ja identiteedi tugevdamine on meile tähtis, eriti arvestades õpilaste laialdast geograafilist levikut.
3	**Enesemääratluspädevus:** suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri.	Õppeülesanded, mis põhinevad individuaal- ja rühmatööl; karjäärinõustamine; võimalus saada kooli poolt tugiteenuseid; õppenõustaja teenus õppetöö planeerimisel ja õppeprotsessi vältel.
4	**Õpipädevus:** suutlikkus ennast juhtida, et planeerida ning teostada efektiivset õppimist; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi; suutlikkus iseseisvalt ja rühmas õppida ning hankida õppimiseks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad, juhendmaterjalid ning kasutada õppimisel nende abi.	Aineõpetajate ja õppenõustaja juhendamine õppetöö planeerimisel ja õppeprotsessi käigus; õppeülesanded, mis põhinevad individuaal- ja rühmatööl; töö teabeallikatega õpetajate juhendamisel; enesejuhtimise valikaine (gümnaasium); uurimistöö valikaine (gümnaasium).

5	**Suhtluspädevus:** suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja võõrkeeltes; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.	Õppeülesanded, mis põhinevad individuaal- ja rühmatööl; võimalus osaleda õpilasesinduse töös; kooli kodukorra väärtustamine; töö teabeallikatega õpetajate juhendamisel; uurimistöö valikaine (gümnaasium); õigekeelsust ja väljendusrikkust käsitavad õppeained eesti keel ning kirjandus.
6	**Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus:** suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat oma õpieesmärkide saavutamiseks.	Matemaatikat, loodusteadusi ja tehnoloogiat käsitlevad õppeained; õppetöö põhinemine e-õppel; haridustehnoloogi konsultatsioonid e-õppe alaste küsimuste lahendamisel.
7	**Ettevõtlikkuspädevus:** suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid. Arendada finantskirjaoskust.	Isikliku õpilepingu läbirääkimised ja vastavate kokkulepete sõlmimine; võimalus osaleda õpilasesinduse töös; loovtöö ja/või uurimistöö läbiviimine; karjäärinõustamine; õppeülesanded, mis põhinevadindividuaal- ja rühmatööl.
8	**Digipädevuste kirjeldamiseks on loodud eraldi mudel, mis asub järgmises peatükis:**	

2.3.Digipädevuste mudel

Kuna õpe toimub e-õppe teel on kool koostanud digipädevuste osaoskuste süstemaatiliseks arendamiseks vastava mudeli. Põhikoolis rakendatakse seda haridustehnoloogi toe ja vastavate juhendmaterjalide kaudu, gümnaasiumis haridustehnoloogi toe ning informaatika valikõppeaine kaudu. Oskuste kujunemist toetab üldine õppetöö korraldus. Mudeli loomisel on lähtutud Haridus- ja Noorteameti digipädevuse mallist.

Tabel 2. Digipädevuse mudel

Info- ja andmekirjaoskus				
Õppesisu	Õpitulemused 9. klassis	Õpitulemused 10. klassis	Õpitulemused 11. klassis	Õpitulemused 12. klassis
Andmete, info ja digisisu otsing, sirvimine ja filtreerimine.	Õppija sõnastab oma teabevajaduse ja rakendab sobivaid infootsingu võtteid.	Õppija sõnastab oma teabevajaduse ja rakendab sobivaid infootsingu võtteid. Oskab kasutada erinevaid info-otsingukeskkondi.	Õppija sõnastab oma teabevajaduse ja rakendab sobivaid infootsingu võtteid. Õppija otsib, sirvib ja filtreerib eesmärgipäraselt andmeid, infot ja materjale digikeskkonnas.	Õppija sõnastab oma teabevajaduse ja rakendab sobivaid infootsingu võtteid. Õppija otsib, sirvib ja filtreerib eesmärgipäraselt andmeid, infot ja materjale digikeskkonnas. Oskab otsida infot uurimistöö jaoks.
Andmete, info ja digisisu hindamine	Õppija teab, mida tähendab andmete, info ja digisisu usaldusväärsus.	Õppija teab, mida tähendab andmete, info ja digisisu usaldusväärsus ja teab, kuidas seda kontrollida.	Õppija analüüsib, võrdleb ja hindab leitud andmeid, infot ja digisisu.	Õppija analüüsib, võrdleb ja hindab leitud andmeid, infot ja digisisu ning nende allikate usaldusväärsust.
Info salvestamine ja taasesitamine	Õppija salvestab faile ja korrastab neid digikeskkonnas, tuleb toime põhiliste salvestamis- ja taasesitamisvõtetega.	Õppija salvestab faile ja korrastab neid digikeskkonnas, tuleb toime põhiliste salvestamis- ja taas-esitamisvõtetega. Oskab andmeid töödelda tabelarvutuse abil	Õppija salvestab faile ja korrastab neid digikeskkonnas, kasutades kaustasid, kategooriaid ja täägimist. Õppija töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil, esitleb tulemusi diagrammide ja skeemide abil.	Õppija salvestab faile ja korrastab neid digikeskkonnas, kasutades kaustasid, kategooriaid ja täägimist. Õppija töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil, esitleb tulemusi diagrammide ja skeemide abil. Oskab kasutada neid võtteid uurimistöö vormistamiseks

Suhtlus ja koostöö digikeskkonnas				
Õppesisu	Õpitulemused 9. klassis	Õpitulemused 10. klassis	Õpitulemused 11. klassis	Õpitulemused 12. klassis
Suhtlemine digitehnoloogia abil	Õppija suhtleb teistega, kasutades sobivaid digitehnoloogiaid, sh e-posti, videokõnet (nt Skype), foorumit.	Õppija suhtleb teistega, kasutades sobivaid digitehnoloogiaid, sh välksõnumeid (nt Messenger), e-posti, videokõnet (nt Skype), foorumit ja kommentaari.	Õppija suhtleb teistega, kasutades sobivaid digitehnoloogiaid, sh välksõnumeid (nt Messenger), e-posti, videokõnet (nt Skype), foorumit ja kommentaari. Teab kuhu pöörduda abi saamiseks digimaailmas.	Õppija suhtleb teistega, kasutades sobivaid digitehnoloogiaid, sh välksõnumeid (nt Messenger), e-posti, videokõnet (nt Skype), foorumit ja kommentaari. Teab digimaailma abi saamise võimalusi ja ohte. Oskab ennast digimaailmas kaitsta.
Andmete, info ja digisisu jagamine	Õppija jagab teistega infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks korrektse viisi ja sobiva vahendi.	Õppija jagab teistega infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks korrektse viisi ja sobiva vahendi. Teab erinevate jagamisviiside eeliseid ja puudusi.	Õppija jagab teistega infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks korrektse viisi ja sobiva vahendi. Oskab jagada sisu erinevates veebikeskkondades.	Õppija jagab teistega infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks korrektse viisi ja sobiva vahendi. Oskab kasutada vistutamist, ekraanikuva jagamist, voogedastust
Kodanikuaktiivsus ja koostöö digikeskkonnas	Õppija kasutab kodanikuna kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid ja teab, kuidas kaasata teisi oma algatustesse digimaailmas.	Õppija kasutab kodanikuna kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid ja teab, kuidas kaasata teisi oma algatustesse digimaailmas. Teab, kuidas toimib ühisloome	Õppija kasutab kodanikuna kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid ja teab, kuidas kaasata teisi oma algatustesse digimaailmas. Oskab kaasata oma algatustesse teisi ja teab, kuidas vastavaid kogukondi leida.	Õppija kasutab kõikvõimalikke riigi ja avaliku sektori digiteenuseid oma igapäevavajaduste rahuldamiseks, et olla aktiivne ühiskonnaliige, kes oskab vajadusel kaasata oma algatustesse ka teisi.
Digitaalse identiteedi	Õppija oskab luua digitaalset	Õppija oskab luua	Õppija oskab luua digitaalset	Õppija oskab hallata mitut digitaalset

Digisisu loomine, turvalisus ja probleemilahendus				
Õppesisu	Õpitulemused 9. klassis	Õpitulemused 10. klassis	Õpitulemused 11. klassis	Õpitulemused 12. klassis
Digisisu arendus, kohandamine ja autoriõigus	Õppija loob, toimetab ja vajadusel kohandab digisisu erinevates formaatides. Teab autoriõiguste olemasolu ja selle toime-mehhanismi.	Õppija loob, toimetab ja vajadusel kohandab digisisu erinevates formaatides. Teab autoriõiguste olemasolu ja selle toimemehhanismi. Oskab luua mõningaid multimeedia elemente.	Õppija oskab vormindada ja kohandada tekste, sooritada eelhäälestust printimisele, luua multimeedia elemente, teab kuidas toimib sisulitsentside põhimõte ja mis on rakendustarkvara. Teab uurimistöö koostamise põhimõtteid.	Õppija oskab vormindada ja kohandada tekste, sooritada eelhäälestust printimisele, luua multimeedia elemente, teab kuidas toimib sisulitsentside põhimõte, teab rakendustarkvara olemust ja piraattarkvara mõistet. Teab, mida tähendab programmeerimine. Tuleb toime uurimistöö koostamisega.
Digiseadmete kaitse	Õppija kaitseb oma digiseadet ja selle sisu. Õppija mõistab digiseadet ähvardavaid ohte.	Õppija kaitseb oma digiseadet ja selle sisu. Õppija mõistab digiseadet ähvardavaid ohte ning oskab neid vältida.	Õppija tunneb turvalisusega seotud peamisi mõisteid ja ohte, teab mida teha/kelle poole pöörduda digiseadme kahjustuse korral, oskab uuendada oma seadmete tarkvara ja paigaldada viirusetõrjet.	Õppija tunneb turvalisusega seotud peamisi mõisteid ja ohte, teab mida teha/kelle poole pöörduda digiseadme kahjustuse korral, oskab uuendada oma seadmete tarkvara ja paigaldada viirusetõrjet, mõistab andmete varukoopiate tegemise vajalikkust ja nende kaitset.

Tervise-, heaolu- ja keskkonnakaitse	Õppija on teadlik digitehnoloogia kasutamisega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest ja keskkonnamõjust.	Õppija on teadlik digitehnoloogia kasutamisega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest ja keskkonnamõjust. Teab peamisi võtteid terviseriskide vähendamiseks.	Õppija on teadlik digitehnoloogia kasutamisega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest ja keskkonnamõjust. Teab peamisi võtteid terviseriskide ja keskkonnamõju vähendamiseks	Õppija on teadlik digitehnoloogia kasutamisega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest ja keskkonnamõjust. Oskab määratleda enda käitumismustreid terviseriskide ennetamiseks ja keskkonnamõju vähendamiseks.
Probleemilahendus	Õppija on teadlik tarkvara- ja riistvaralistest tõrgetest ja nende erinevusest ning oskab vajadusel abi otsida.	Õppija on teadlik tarkvara- ja riistvaralistest tõrgetest ja nende erinevusest ning oskab vajadusel abi otsida. Mõistab oma digipädevuste olulisust.	Õppija on teadlik tarkvara- ja riistvaralistest tõrgetest ja nende erinevusest ning oskab vajadusel abi otsida. Oskab hinnata oma digipädevusi.	Õppija oskab käituda digiseadme tõrke korral, leida endale vajalikke rakendusi ja riistvara, hinnata oma digipädevust.

2.4. Valdkonnapädevused ja nende realiseerumine

Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastavate valdkonnapädevuste kujundamine. Need realiseeruvad vastavate õppeainete eesmärkide ja õpitulemuste saavutamisel, mis on detailsemalt kirjeldatud vastavates ainekavades.

Koolis on kaks töörühma, kes vastutavad ainevaldkondade lõimingu eest:

- sotsiaal- ja kunstiained ning keeled;
- matemaatika ja loodusained.

Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega.

2.5. Põhikooli III astmes taotletavad pädevused

Põhikooli lõpetamisel saavutatud õpitulemused on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldiste nõuetega. Õppija, kes lõpetab põhikooli:

- on omandanud põhiteadmised ainevaldkonna faktide kohta;
- on omandanud põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused asjakohase teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid;
- suudab töötada või õppida iseseisvalt, vajadusel juhendamisel.

Kasvatustöö põhitaotluseks põhikoolis on aidata õppijatel kujuneda loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2.6. Gümnaasiumis taotletavad pädevused

Gümnaasiumi lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 4. tasemel kirjeldatud üldiste nõuetega. Õppija, kes lõpetab gümnaasiumi:

- on omandanud ainevaldkonna faktilised ja teoreetilised teadmised;
- on omandanud praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduste leidmiseks;
- suudab juhtida ise oma õppimist ja võtta vastutust edasijõudmise eest õppetöös.

Kasvatustöö põhitaotluseks gümnaasiumis on aidata õppijatel kujuneda loovateks, mitmekülgseteks, sotsiaalselt küpseteks, oma eesmärke teadvustavateks ja saavutada oskavateks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS

3.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted

Koolis toimub mittestatsionaarne õpe, mis on täiskasvanud õppijatele suunatud õppevorm, kus õppetundide kõrval on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal iseseisval tööl. Juhendatud õppe ja iseseisva õppe proportsioonid on koolis paindlikud, mistõttu kursuse läbimine ei tähenda 35 õppetundi juhendatud tegevust, vaid osa sellest on õppija poolt iseseisvalt omandatud õppematerjal ja sooritatud tööülesanded, mida õpetaja poolt hinnatakse. Õppetundide hulka arvatakse ka õppija arengut toetavate erinevate teenuste osutamise aeg, näiteks karjäärinõustamine.

Sihtrühma vajadustest lähtuvalt pakutakse õpet, mille läbiviimisel juhindutakse järgmistest põhimõtetest:

- õppenõustaja juhendamisel valib õppija endale sobivad kursused ja õppevormi ning sõlmib õpilepingu;
- õppija ja õpetaja on sisemiselt motiveeritud ja usaldavad üksteist;
- õppeprotsess on õppija ja õpetaja vaheline suhe;
- enesejuhtimise oskus aitab luua struktuuri elukestva õppimise kujunemiseks;
- tagatakse kooli ja riikliku õppekava põhieesmärkide elluviimine.

Õpe toimub kursustena, kus ühe kursuse maht on 35 ainetundi. Kursuste süsteem võimaldab jagada õpetatavad ained plokkideks, mis tähendab, et kõik ained ei toimu läbi aasta, vaid tsüklitena vastavalt kursuste plaanile. Õpperühma maksimaalseks suuruseks põhikoolis on 24 ja gümnaasiumis 30 õppijat.

Toitlustamist kool ei paku.

3.2. Õppevormid

Kõikide loetletud õppevormide puhul toimub õppetegevus e-õppena individuaalse õppekava (IÕK) alusel kursuste kaupa.

1. **Tasemeõpe:** Põhikooli- ja gümnaasiumiastme tasemehariduse omandamine eesmärgiga jõuda kooliastme lõpetamise ja riikliku lõputunnistuse saamiseni.
2. **Eksternõpe:** Tasemehariduse (gümnaasiumi) lõpetamine eksternieksamite sooritamise kaudu koolis kohapeal.
3. **Külalisõpe:** Kursusepõhine õppevorm isikutele, kes ei kuulu kooli põhinimekirja ning kes ei taotle koolilt tasemehariduse lõputunnistust (nt teiste koolide õppijad, enesetäiendamiseks õppijad).
4. **Üksikaineõpe**: Kursuse- ja ainepõhine täiendusõppe vorm isikutele, kes soovivad täiendada teadmisi konkreetsetes õppeainetes (nt riigieksamiteks ettevalmistamine või õpioskuste meeldetuletamine tasemeharidust mitte omavate isikute puhul) ilma tasemeõppesse astumata.

3.3. Põhikooli õppekorraldus ja tunnijaotusplaan

Lähtuvalt õppijate arvu prognoosist ja koolipidaja pikaaegsest kogemusest mittestatsionaarse õppetöö korraldamisel, võimaldab kool põhikoolis õpet 9. klassis, mis vajadusel komplekteeritakse liitklassi põhimõttel.

9. klassi astuja peab tõendama, et tal on lõpetatud 8. klass, esitades vastava tunnistuse või õpilasraamatu väljavõtte. Erandkorras võib õppijat 9. klassi vastu võtta ka 8. klassi lõpetamata, koostades talle puudulikuga hinnatud ainetes individuaalsed ülesanded, mis toetavad põhikooli III kooliastme vastava ainevaldkonna varem käsitletavate põhiteadmiste omandamist.

Põhiharidust võivad mittestatsionaarses õppes omandada 18-aastased ja vanemad isikud. Nõustamiskomisjoni soovitusel võivad mittestatsionaarses

õppes põhiharidust omandada ka koolikohustuslikud isikud, kelle puhul see on tingitud põhjusest, mis raskendab hariduse omandamist statsionaarses õppes.

Mittestatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus, tööõpetus, käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus kohustuslike õppeainete hulka. Mittestatsionaarses õppes võib õppija taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

Tunnijaotusplaan (*vt Tabel 3*) tagab riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamise kooliastme lõpuks. Tunnijaotusplaani koostamisel on võetud aluseks põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 22 lõige 5, mille kohaselt peab mittestatsionaarses õppes kool tagama õppekoormuse vähemalt 24 õppetundi nädalas, kusjuures õppetundide hulka arvatakse ka karjäärinõustamine.

Tabel 3. Põhikooli tunnijaotusplaan õppetundide järgi nädalas

	Õppeaine	9.klass
Humanitaar- ja sotsiaalained	Emakeel	2
	Kirjandus	1
	Ajalugu	2
	Ühiskonnaõpetus	2
	Muusikaõpetus	1
	Kunstiõpetus	1
Reaal- ja loodusained	Matemaatika	4
	Füüsika	1
	Keemia	2
	Bioloogia	1
	Geograafia	2
Võõrkeeled	A – võõrkeel	2
	B – võõrkeel	2
	Loovtöö	1
	KOKKU:	**24**

3.4. Gümnaasiumi õppekorraldus ja tunnijaotusplaan

Gümnaasiumi lõpetamiseks on õppijal vajalik läbida vähemalt 72 kursust, mis hõlmavad kõiki riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslikke kursusi (va kehaline kasvatus) ning kooli pakutavaid valikkursusi. Kitsa matemaatika korral tuleb läbida õppijal gümnaasiumis 64 kohustuslikku kursust ja 8 valikkursust ja laia matemaatika korral 69 kohustuslikku kursust ja 4 valikkursust. Valikkursustena arvestatakse ka teistes koolides läbitud kursusi.

Tulenevalt mittestatsionaarse õppevormi erisustest ei paku kool erinevaid õppesuundi, vaid toetab kohustuslike valikkursustega õppijate hakkamasaamist õppetöös ja edasises elus.

Valikkursused on suunatud õppija eluks vajalike pädevuste arendamisele ja kohustuslike kursustega paremaks hakkamasaamiseks. Valikkursused on esitatud gümnaasiumi tunnijaotusplaanis.

Gümnaasiumis õpinguid alustanud õppija saab teha valiku kitsa või laia matemaatika õppimiseks. Koolis hiljem õpinguid alustav õppija peab teatama oma valiku kooli õppima asumisel. Kitsa matemaatika järgi õppinud õppijal on soovi korral võimalik üle minna laiale matemaatikale. Laia matemaatika järgi õppinud õppija saab üle minna kitsale matemaatikale. Ülemineku aluseks on õppija avaldus ja kokkulepe kooliga.

Tabel 4. Gümnaasiumi tunnijaotusplaan kursuste kaupa

		Kursuste arv gümnaasiumis	KOKKU
Humanitaar- ja sotsiaalained	1	Eesti keel	6
	2	Kirjandus	6
	3	Ajalugu	6
	5	Ühiskonnaõpetus	2
	6	Muusika	3
	7	Kunstiajalugu	2
	8	Inimeseõpetus	1
Reaal- ja loodusained	9	Matemaatika (kitsas)	10
	10	Matemaatika (lai)	15
	11	Füüsika	5
	12	Keemia	3
	13	Bioloogia	4
	14	Geograafia	3
Võõrkeeled	15	Inglise k	6
	16	Vene k	6
	17	Saksa k	6
	18	Soome k	9
Valikained	19	Informaatika	4
	20	Uurimistöö	2
	21	Enesejuhtimine	2
	22	Uusaeg	1

	23	Eesti keele täienduskursus	3
		KITSAS MATEMAATIKA:	**72**
		LAI MATEMAATIKA:	**73**

Halliga tähistatud lahtrid sisaldavad lisaks riiklikus õppekavas toodule ka kohustuslikku valikkursust

Laia matemaatika õppija saab valida valikainete informaatika või enesejuhtimine ja uurimistöö vahel

4. ÕPPETÖÖ PÕHIMÕTETE RAKENDAMINE JA KORRALDAMINE

4.1. Läbivate teemade rakendamine

Läbivad teemad on ühiskonnas tähtsustatud aineülesed võtmeteemad, mis võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õppija suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Kooli läbivateks teemadeks on:

1. elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse, et täiskasvanud õppija on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid, õppija väärtustab jätkuvat eneseharimist;
2. keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õppija olemist sotsiaalselt aktiivne, vastutustundlik ja keskkonnateadlik inimene, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – täiskasvanud õppija peaks mõistma ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, taotletakse õppija kujunemist aktiivsemaks ning vastutustundlikumaks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ja tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
4. kultuuriline identiteet – taotletakse õppija kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
5. teabekeskkond ja meediakasutus – täiskasvanud õppija on olnud teabekeskkonnas pikemalt, taotletakse õppija oskust kriitilistelt hinnata meediasisu ja meediaallikat, kasutada sobivaid ja mitmekesiseid

teabeallikaid, hindab intellektuaalset omandit, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;

6. tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õppija oskust tehnoloogia uuendustega kaasa tulla ning kasutada tehnoloogiat eesmärgipäraselt;
7. tervis ja ohutus – taotletakse õppija kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
8. väärtused ja kõlblus – taotletakse õppija kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivate teemade õpe realiseerub:

- aineõppes;
- õppekeskkonna korralduses;
- õppeaineid lõimivas praktilises- või uurimistöös.

4.2. Lõimingu rakendamine

Lõiming aitab kujundada tervikuks õppetegevuse ja selle tulemused. Koolis püüeldakse selles suunas, et õppija tekiks suutlikkus ühe õppeaine teadmisi ja oskusi teise õppeainesse üle kanda ja koolis õpitut seostada argielu teadmiste ja oskustega.

Üld-, valdkonna- ja ainepädevuste kujundamisel võivad lõimingute aluseks olla:

- erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe), mis aitavad õppijal omandada erinevaid töövõtted ja saada kogemusi;

- õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee, arutelu), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel;
- mingi probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

Lõiming eeldab õpetajate omavahelist koostööd, tegevused kajastuvad kursuste õpijuhises. Lõiming eeldab õppijate aktiivsust, tulemuseks teadmiste seos reaalse eluga. Lõimingu viisi valik sõltub sellest, kas lõimimisega soovitakse:

- luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel;
- luua seoseid ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel;
- saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.

Lõimumine realiseerub aineõpetajate koostööna järgnevalt:

- ainetevahelistes seostes – kasutatakse ühe õppeaine mõisteid või materjale, et kinnistada või õpetada mõisteid teises õppeaines;
- ajalises kooskõlas – õppeained ning nende sisu jäävad samaks, muudetakse vaid õppeainete sisu esitamise järjestust selliselt, et ühes aines õpitu toetaks teis(t)es õppeaine(te)s õpitavat;
- multidistsiplinaarsuses – valitakse välja üks keskne teema, mida õpetatakse samal ajavahemikul läbi erinevate õppeainete. Õppeained jäävad traditsiooniliselt eraldiseisvaks, kuid on ühendatud läbi valitud keskse teema, mida igas õppeaines käsitletakse oma vaatenurgast lähtuvalt;
- mitme aine ühises tunnis – mitme aine õpetajad viivad läbi ühistunni, kus käsitlevad ühte teemat lõimides eri ained.

Täpsem ainete vaheline lõimumine on kirjeldatud vastavate ainete ainekavade juures või konkreetsete kursuste õpijuhistes.

Gümnaasiumi lõputöö ja põhikooli loovtöö pakuvad mitmeid võimalusi ainetevaheliseks lõiminguks. Põhikooli loovtöö on sageli aineteülene ja nõuab info kogumist mitmes keeles. Gümnaasiumi lõputööd koostades peab õpilane rakendama teadmisi eesti keelest, võõrkeelest ja matemaatika statistika kursusest. Lõiming teiste ainetega sõltub õpilase teemavalikust.

4.3. E-õppe läbiviimise kord

- Õppetegevus toimub e-õppe keskkonnas;
- Kursuse õppematerjalid, lisamaterjalid ja õppeülesanded koos kirjeldustega on õppijale kättesaadavad peale kursusele registreerimist;
- Tööde esitamise tähtajad on nähtavad vastava kursuse õpijuhises või kalendris;
- Õpetajad on õppijale kättesaadavad vastavalt kokkulepitud konsultatsiooniaegadele;
- Aineõpetajad annavad tehtud töödele tagasisidet e-õppe keskkonnas vastavalt hindamisjuhendile;
- Tööde hinded on nähtavad e-õppe keskkonnas;
- Aineõpetajad vastavad õppijate meilidele kolme tööpäeva jooksul;
- Aineõpetajad tagasisidestavad õppijate esitatud arvestuslikud tööd hiljemalt seitsme päeva jooksul, välja arvatud puhkuse ajal.
- Küsimuste tekkimisel saab õppija pöörduda aineõpetajate, mentorite, õppenõustaja või kooli juhtkonna poole.

4.4. Valikkursuste valimise kord

Lisaks riiklikus õppekavas sätestatud üldainete kohustuslikele kursustele on kooli õppekavas kooli eripärast tulenevad lisakursused ja valikkursused (vt ptk 3.3). Valikkursused on suunatud õppija eluks vajalike pädevuste arendamisele ja kohustuslike kursustega paremaks hakkamasaamiseks. Valikkursusi võib kokkuleppel kooliga muuta.

Valikkursuse(te) valimine toimub kooli sisseastumisavalduse esitamisel. Võimalusel rakendatakse varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise põhimõtteid (vt ptk 4.7).

4.5. Põhikooli loovtöö korraldamise kord

Põhikooli lõpetamisel III kooliastmes teevad õppijad läbivate teemadega seotud, õppeaineid lõimiva ja õppija isiklikust huvist lähtuva loovtöö. Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada tema igakülgset arengut.

Loovtöö ettevalmistamise ajakava igaks õppeaastaks, kaitsmiskomisjoni ja kaitsmise ajad kehtestab koolijuht käskkirjaga. Loovtööde üldise korraldusega seonduvat koordineerib õppejuht, kes koordineerib õppijate juhendajaid, jälgib kõigi loovtööga seotud sündmuste kulgu, valmistab vajalikud juhendmaterjalid.

Loovtöö võib olla uurimus, projekt või praktiline töö (näiteks kunstitöö või muu taoline töö).

Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja. Loovtöö muusikateose või kunstitööna kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile. Loovtöö muusikateosena võib olla õppija omalooming, aga ka muusikateose esitamine. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon jne.

Uurimistöö on kirjalik tekst, kus õppija keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimistöö peaks olema analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne) vm ettevõtmine. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õppijate esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

Iga õppeaasta teise poolaasta alguses annavad õppijad teada õppejuhile loovtöö teema ja juhendaja nime. Peajuhendaja peab olema Täiskasvanute E-Gümnaasiumi töötaja, kaasjuhendaja võib olla väljastpoolt kooli.

Töötav õppija võib taotleda VÕTA-ga oma töökogemuse arvestamist praktilise tööna – selleks esitab õppija tööandja kirjaliku allkirjastatud kinnituse töötamise kohta ning koostab essee (vt allpool). Kutseharidusest tulnud saavad taotleda VÕTA-ga erialapraktika arvestamist praktilise tööna. Kaitseväe läbinud saavad taotleda VÕTA-ga kaitseväes omandatu arvestamist praktilise tööna - kõigil juhtudel tuleb koostada essee ning teha ülevaade oma tegevusest ja omandatud oskustest esitlusel.

Loovtöö loetakse sooritatuks, kui õppija on osalenud ja saavutanud märkimisväärse koha üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, õpilasuurimistööde konkursil või saavutuste eest huvitegevuses. Igal konkreetsel juhul teeb vastava otsuse õppenõukogu. Õppija teeb ülevaate oma tegevusest esitlusel.

Loovtöid hinnatakse mitteeristavalt (arvestatud/mittearvestatud). Loovtöid hindab vähemalt 3-liikmeline komisjon, kuhu kuulub ka juhendaja. Kujundav hinnang loovtööle antakse neljas valdkonnas:

- töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostamist, samuti uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust;
- loovtöö protsessile: õppija algatusvõime ja initsiatiiv loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus;
- loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine;
- loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.

Mittearvestatud loovtöö suunatakse täiendamisele ja korraldatakse kordusesitlus.

4.6. Gümnaasiumi lõputöö kord

Gümnaasiumi lõputöö on õppija või õppijate poolt õppekava raames ettevalmistatud kirjalik töö. Õppija valib töö temaatika vastavalt oma huvidele ja aktuaalsusele. Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamisel ja hindamisel on eesmärgiks õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning vajalike andmete kogumise, esitamise ja analüüsimise oskuste omandamine.

Lõputöö koostamise juhendi, ettevalmistamise ajakava, kaitsmiskomisjoni ja kaitsmise ajad kehtestab koolijuht käskkirjaga. Lõputöö koostamise juhend on kättesaadaval kooli kodulehel. Lõputööde üldise korraldusega seonduvat koordineerib õppejuht, kes toetab ja juhendab mentoreid ja õpilaste juhendajaid, jälgib kõigi lõputööga seotud sündmuste kulgu, valmistab vajalikud juhendmaterjalid.

Õpilasuurimuse või praktilise töö teema valib õppija oma huvidest lähtuvalt. Vastutav juhendaja on kooli töötaja. Lisaks kooli töötajale võib kaasata juhendaja väljastpoolt kooli.

Lõputööl võib olla üks või mitu autorit, kelle panus töösse on selgelt näidatud ja eristatav. Kõik autorid peavad osalema uurimuse või praktilise töö esitlemisel.

Õppija esitab kirjaliku avalduse, millel on teema ning teema valiku põhjendus ja juhendaja nõusolekut kinnitav allkiri, kooli õppejuhi määratud tähtajaks. Valitud teemat üldjuhul samal aastal muuta ei saa.

4.7. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

Õppija võib taotleda varasemate õpingute ja töökogemuse (edaspidi VÕTA) arvestamist õppekava täitmisel. VÕTA arvestamisel hinnatakse omandatud pädevuste vastavust õppeaine/õppekava õpitulemustele, sõltumata omandamise kohast ja -vormist, lähtudes kooli kvaliteedinõuetest. Õppekava täitmisel võib arvestada gümnaasiumiõppes kogu ulatuses väljaspool kooli õppekava sooritatud õpingute tulemusi ja töökogemust, v.a riigieksamid ja koolieksam, mis tuleb sooritada koolis ja mis on gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks. Varem sooritatud riigieksamite arvestamine toimub vastavalt eksami sooritamise ajal kehtinud riiklikule regulatsioonile. Erialast töökogemust arvestatakse, kui see on seotud õppekava või õpitava õppeainega.

Hindamisel võib nõuda pädevustesti sooritamist või omandatu muul viisil tõendamist.

VÕTA eesmärgid:

- elukestva õppe toetamine;
- õppe paindlikumaks muutmine;
- õppija aja- ja ressursi kokkuhoid;
- inimese eelnevate teadmiste, oskuste ja pädevuste väärtustamine, hoolimata viisist, kuidas need on omandatud.

VÕTA rakendamise täpsemad põhimõtted ja kord kinnitatakse koolijuhi käskkirjaga ja on kättesaadavad kooli kodulehel.

5. HINDAMISE KORRALDUS

Õppijate õppetegevuse tulemuste tagasisidestamiseks kasutatakse koolis nii kujundavat kui kokkuvõtvat hindamist. Hindamisel arvestatakse andragoogika põhimõtteid.

5.1. Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärkideks on:

- toetada õppija arengut;
- anda tagasisidet õppija õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õppijat sihikindlalt õppima;
- suunata õppija enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õppijat edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õppija õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õppija järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamisest teavitamine on sätestatud kooli kodukorras.

5.2. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õppija teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õppija seniste

tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õppija edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õppija arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õppija tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õppija arengut.

Kujundava hindamise vormid:

- suuline ja kirjalik tagasiside;
- õppija tegevuse eesmärgistamine ja enesehindamine;
- õppija vastastikune hindamine;
- arutelud;
- õpimapp;
- essee või arutelu vahearvestuse osana;
- arvestuslike tööde vigade analüüs;
- konsultatsioonides osalemine ja kaasatöötamine hinde osana põhikoolis.

5.3. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse järgnevast:

- õppija teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õppija teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele;
- kursuse algul teeb vastava õppeaine õpetaja õppijatele teatavaks kursusel nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi. Vastav info on olemas kursuse õpijuhises;
- jooksval hindamisel teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse viiepallisüsteemi või punktisüsteemi. Kokkuvõtval hindamisel kasutatakse viiepallisüsteemi. Kokkuvõtva hinde kujunemine on kirjeldatud õpijuhises;
- kui suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk“ või arvestus on jäänud sooritamata, antakse õppijale võimalus järelvastamiseks vastavalt kooli hindamisjuhendile. Järelvastamise viisi ja aja sätestab aineõpetaja koostöös õppijaga.

5.4. Hinded viiepallisüsteemis

Arvestuslikul hindamisel kasutatakse klassikalist hindeskaalat:

- hindega “5” (“väga hea”) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemust), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega “5”, kui õppija on saanud 90-100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust;
- hindega “4” (“hea”) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega “4”, kui õppija on saanud 75-89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust;
- hindega “3” (“rahuldav”) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega “3”, kui õppija on saanud 50 - 74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust;
- hindega “2” (“puudulik”) hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega “2”, kui õppija on saanud 20-49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust;
- hindega “1” (“nõrk”) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpi-tulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega “1”, kui õppija on saanud 0-19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

Jooksva hindamise puhul võib kasutada teistsugust skaalat kui õppijat on sellest eelnevalt teavitatud.

5.5. Järelvastamise või järeltööde sooritamine

Järelvastamise või järeltöö sooritamisel lähtutakse järgnevast:

- kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust) on hinnatud hindega "puudulik" või "nõrk" või on hinne jäänud panemata, antakse õppijale võimalus töö vigade analüüsiks, järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks;
- kui kursus ei ole sooritatud ettenähtud ajal, on võimalik õppijal sooritada seda ka hiljem (täiendava õppetöö ajal) kuni kehtestatud kuupäevani;
- juhul kui õppija ei ole sooritanud lepinguga valitud kursusi kokkulepitud tähtaegadeks käesoleva õppeaasta jooksul, peab ta sooritamata kursused uuel õppeaastal uuesti võtma.
- järelvastamise soovist annab õppija õpetajale kirjalikult teada 14 päeva jooksul peale hinde sisestamist õpikeskkonda.

5.6. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

Kokkuvõtvate hinnete panemisel lähtutakse järgnevast:

- kokkuvõttev hinne on õppeaine poolaasta-, kursuse-, aasta- ning kooliastmehinne;
- kui õppija jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne ja/või kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi;
- valikkursusi hinnatakse „arvestatud“ või „mittearvestatud“, kui õpetaja ei otsusta teisiti;
- koolis käitumist ja hoolsust ei hinnata.

5.7. Kokkuvõttev hindamine III kooliastmel

Põhikooli kokkuvõtvate hinnete panemisel lähtutakse järgnevast:

- põhikoolis pannakse välja õppeaine kursuse- ja aastahinded, mis kantakse õpilasraamatusse;
- õppijale, kelle poolaasta hinne on „ puudulik “ või „ nõrk “ või on jäetud välja panemata, antakse võimalus individuaalselt selles õppeaines omandada nõutavad teadmised ja oskused;
- õppeaine aastahinne pannakse välja poolaasta- ja/või kursusehinnete alusel.

Haridusliku erivajadusega õppija kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

5.8. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmes

Gümnaasiumi kokkuvõtvate hinnete panemisel lähtutakse järgnevast:

- gümnaasiumiastmes hinnatakse õppija õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt kursuste- ja kooliastmehindega;
- kursusehinne pannakse välja antud perioodi jooksul saadud hinnete alusel;
- kooliastmehinne pannakse välja õppeaine 10.–12. klassi kursusehinnete alusel;
- kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui õppija soovib kasutada VÕTA-t ehk varasema töö- ja õpikogemuse kasutamist;
- kursuse- ja kooliastmehinded kantakse õpilasraamatusse;
- kui kursusehinne on jäänud välja panemata ja õppija ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse kooliastmehinde väljapanekul antud perioodi vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele “nõrk”;
- kooliastmehinded pannakse välja enne õppeperioodi lõppu. Õppeainetes, milles õppija jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu.

5.9. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

Hinnete vaidlustamise korral lähtutakse järgnevast:

- õppijal või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul alates hinde e-õppe keskkonda sisestamisest, esitades kooli koolijuhile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega;
- enne hinde vaidlustamist pöördub õppija pärast töö hindamist aineõpetaja poole selgituse saamiseks hindamise kohta;
- koolijuht teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul;
- riigieksamite ja ühtsete põhikooli lõpueksamite tulemuste vaidlustamine toimub põhikooli ja gümnaasiumiseaduses § 33 sätestatud tingimustel ja korras.

5.10. Õppija täiendavale õppetööle jätmine

Õppija pikendatud õppetööle jätmisel lähtutakse järgnevast:

- täiendavale õppetööle jäetud õppija täidab õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist õppeaines. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse;
- õppija järgmisse klassi üleviimise ja/või täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu;
- täiendavale õppetööle jäetakse õppija õppeainetes, milles tema teadmised ja oskused vastavad hindele „ puudulik “ või „ nõrk “ või on jäänud hindamata;
- õppija üleviimine järgmisse klassi otsustatakse hiljemalt 30. augustiks;
- põhikooli õppijal, kellel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik “ või „nõrk“ või on jäänud hindamata, jäetakse õppenõukogu põhjendatud otsusega täiendavale õppetööle.

6. PÕHIKOOLI LÕPETAMISE KORRALDUS

Põhikooli lõpetamine toimub põhikooli ja gümnaasiumiseaduses § 30 ning põhikooli riiklikus õppekavas § 23 sätestatud tingimustel ja korras.

7. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS

Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli ja gümnaasiumiseaduses § 31 sätestatud tingimustel ja korras. Gümnaasiumi lõputunnistuse antakse õppijale:

- kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad ja valikkursused arvestatud;
- kes on sooritanud eesti keele-, matemaatika- ja võõrkeele riigieksamid;
- kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele ühe koolieksami;
- kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.

8. ÕPPIJATE NÕUSTAMINE JA TUGITEENUSED

Õppijate nõustamisel lähtutakse järgnevast:

- oluline osa nõustamisel on koostöö kooli ja õppija vahel – arenguvestlused ja tihe suhtlus õppijatega õpiedukusest ja edasiminekutest, tugevatest ja nõrkadest külgedest aitab õppijal langetada teadlikke otsuseid edasiste õpingute või töö suhtes;
- küsimused õppekorralduse, õppeprotsessi ja õppekava kohta aitab lahendada **õppejuht**;
- õppetööga seotud küsimustega võib pöörduda **aineõpetajate, mentorite** ja/või **õppenõustaja** poole;
- õppetööga seotud tehnilisi probleeme aitab lahendada **haridustehnoloog**;

- õppetööga seotud tugiteenuse vajaduse otsustavad haridusliku erivajaduse koordinaator HEVKO koostöös aineõpetaja koostöös õppija, õppenõustaja ja õppejuhiga;
- kool tagab vajadusel õppijale eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse selle sisse ostmisega;
- tugispetsialistide teenust osutatakse koolis kohapeal või osapoolte kokkuleppel veebikeskkonna vahendusel.
- Individuaalse õppekava koostamist ei eelda selliste võimaluste kasutamine, mis on kooli tavapärases õppekorralduses juba ette nähtud, sealhulgas õppija vajadustele vastava kursuste arvu ja õppetempo valimine ning paindlikud õppeülesannete sooritamise ajad. Individuaalne õppekava koostatakse juhul, kui õppija vajadusi ei ole võimalik toetada kooli tavapärase paindliku õppekorralduse raames ning vajalikud muudatused või kohandused eeldavad õigusaktide kohaselt individuaalse õppekava koostamist.

9. ÕPPEKIRJANDUSE KÄTTESAADAVUSE TAGAMINE

Kool võimaldab põhiharidust omandaval õppijal kasutada tasuta vähemalt kooli õppekava läbimiseks vajalikku õppekirjandust (näiteks õpikuid, tööraamatuid, töövihikuid ja töölehti) ning üldkeskharidust omandaval õppijal vähemalt kooli õppekava läbimiseks vajalikke õpikuid. Enamik õppekirjandusest ja õpikutest on veebipõhised. Paberkandjal oleva õppekirjanduse ja õpikute kasutamise otsustab aineõpetaja ning nende laenutamine või tagastamine toimub kokkuleppel kooliga.

10. KARJÄÄRITEENUSE KORRALDUS

Gümnaasium korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.

Karjääriteenuse korraldamisel lähtutakse järgnevast:

- õppija teavitamise edasiõppimisvõimalustest ja karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või –nõustamise) kättesaadavuse tagab **õppenõustaja**;
- karjääriteenuste hulka kuulub karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid peale gümnaasiumi või kus saab õppida õppekavaväliselt;
- kool (õppejuht) edastab e-maili listi kaudu, e-õppe keskkonna või mentorite abil õppijatele kooli saabunud infot erinevate karjääri- ja õppimisvõimaluste kohta (konverentsid, seminarid, messid, lisakursused jne);
- mentorid käsitlevad arenguvestlustel karjääri- ja õppevõimalusi, aitavad koostöös eesmärgistada õpet ning vajadusel leida infot edasiste õpingute kohta;
- karjääriteenust osutavad kooliga koostöös Rajaleidja ja Eesti Töötukassa spetsialistid;
- karjäärivalikuid ja sobiva kutse leidmist toetab ka enesejuhtimise kursus, mis on gümnaasiumi õppekava osa.

11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetaja tööd ja õpetajate koostööd planeeritakse lähtudes kooli arengu- ja õppekava eesmärkidest, üldtööplaanist ja kehtivatest õigusaktidest. Õpetajate koostöö on korraldatud mitmel tasandil ja erinevates vormides.

Kooli töötajad on koondunud vastavatesse rühmadesse, kes ühiselt arutab kõiki õppe- ja kasvatustöö küsimusi lähtuvalt õppeaasta ja kooli arengukavas kokku lepitud eesmärkidest. Kõikidel õpetajatel on võimalus osaleda kooli tegevuse lühiajaliste ja pikemaajaliste eesmärkide püstitamisel, mis on arutelu aluseks õppenõukogu nõupidamistel, kooli nõukogus või vastavate dokumentide moodustamiseks.

Kõik õpetajad osalevad õppenõukogu töökoosolekutel. Õppenõukogu koosolekul seatakse järgmise õppeaasta eesmärgid, tegevused nende saavutamiseks, sh õppekava arendustegevused ja personali täienduskoolitused, sh sisekoolitused. Õppenõukogu ülesandeks on teha ka õppeaasta kokkuvõte ning anda hinnang õppeaasta eesmärkide tulemustele. Kokkuvõtte tegemise aluseks on kooli arengukava ja õppeaasta eesmärkide täitmise, tegevuste ja saavutatud tulemuste analüüs.

Koolis on kaks ainevaldkondade töörühma: esimene hõlmab sotsiaal- ja kunstiaineid ning keeli; teine matemaatikat ja loodusaineid. Õpetajad loovad ainevaldkonniti ainekavad, milles täpsustatakse kursuse eesmärgid, õpiväljundid, hindamismeetodid ja –kriteeriumid, sisu, õppemeetodid, õppematerjalid jms. Ainekavad on kooli õppekava lisa. Ainetöörühmad tegelevad ka temaatiliste õppeürituste planeerimise ja korraldamisega, koordineerivad õppesisu lõimingut jpm. Koostöös planeerivad õpetajad oma töökavadesse ainetevaheliste seoste käsitlemise metoodikat, kooskõlastavad ajaliselt teatud teemade õpetamise ja valitavad välja teemasid, mida õpetatakse kokkulepitud ajavahemikul. Vajadusel viiakse läbi ka ühisõpet, kus mitu õpetajat on ühes tunnis.

Vastavalt vajadusele koondutakse muudeks temaatilisteks töögruppideks, mis tegelevad hetkel koolis päevakohase õppekasvatustegevuse, projektijuhtimise või arendustegevusega.

Õpetajate professionaalne koostöö toimub temaatilistes õpikogukondades, kus toimub parimate praktikate jagamine ja uute ideede katsetamine, analüüs ja hindamine. Koostöö on suunatud pideva arengu tagamisele ja võimaluste piires elukestvale õppele.

Koostöö soodustamiseks kasutatakse erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid. Meeskonnavaimu suurendamiseks ja koostöötahte suurendamiseks korraldatakse mitteformaalseid üritusi (väljasõidud jms).

Riikliku ja kooli õppekava üldosa ning koostöös välja töötatud ainekava nõuetest lähtudes koostab õpetaja omakorda kursuse õpijuhise, mille ülesehitus ning nõuded on kirjeldatud dokumendis e-kursuse koostamise ja läbiviimiste põhimõtted. Õpijuhis sisaldab infot aine sisu ja kasutatavate meetodite, õppekirjanduse ja õppematerjali kohta, samuti tähtajalist tegevuskava ja hindamise kriteeriume. Õpetaja planeerib õpijuhisesse ka tähtsamad kontrolltööd, esitlused, projektid jms. Õpetaja õpijuhis on dokument, mida võib õppeaasta jooksul korrigeerida ning kohandada paremini vastavaks õppeprotsessi reaalsele kulgemisele.

Töökava alusel ADDIE-mudelit järgides ja kvaliteetse e-kursuse kriteeriume silmas pidades koostatakse vastava õppeaine e-kursuste materjalid, hinnatavad ülesanded ja õpijuhised e-õppe keskkonnas. Õpetamise kestel ning pärast õppeprotsessi lõppu hindab õpetaja, kuivõrd on õpilased õppeprotsessis antud kava järgi kursusel püstitatud eesmärgid saavutanud, vajadusel kava/kursust täiendatakse.

12. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õppijaid, vajadusel lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab koolijuht.

Kooli õppekava uuendamisel ja täiendamisel võetakse aluseks õppijate õpitulemusi, kooli sisehindamise tulemusi, õppijate rahulolu-uuringute tulemusi, õppenõukogu analüüse ja hinnanguid ning kooli omanike strateegilisi otsuseid. Õppekava muudatused arutab läbi õppenõukogu üks kord aastas ning kinnitab koolijuht oma käskkirjaga.

13. AINEKAVADE LOEND

Lisa 1 - Põhikooli keel ja kirjandus

Lisa 2 - Põhikooli võõrkeeled

Lisa 3 - Põhikooli matemaatika

Lisa 4 - Põhikooli loodusained

Lisa 5 - Põhikooli sotsiaalained

Lisa 6 - Põhikooli kunstiained

Lisa 7 - Gümnaasiumi keel ja kirjandus

Lisa 8 - Gümnaasiumi võõrkeeled

Lisa 9 - Gümnaasiumi matemaatika

Lisa 10 - Gümnaasiumi loodusained

Lisa 11 - Gümnaasiumi sotsiaalained

Lisa 12 - Gümnaasiumi kunstiained

Lisa 13 - Gümnaasiumi valikkursus „Enesejuhtimine“

Lisa 14 - Gümnaasiumi valikkursus „Uurimistöö alused“

Lisa 15 - Gümnaasiumi valikkursus „Informaatika”

Lisa 16 - Gümnaasiumi valikkursus “Eesti keele täienduskursus”